

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de subscripció

REUS. Ples. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre
Estranger. 9

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIUMENGE 10 DE SETEMBRE DE 1916

Núm. 206

ONZE DE SETEMBRE DE 1714

¡Gloria als martres de Catalunya! ¡Visca la llibertat dels pobles!

La veu dels poetes

*El seu crim dels bons l'allunya,
fou traïdor a Catalunya.
A on l'enterrarem?—A Fora.
Al fossar de les moreres
no s'hi enterra cap traïdor;
fins perdent nostres banderes
serà l'urna de l'honor;*

FREDERIC SOLER.

Al caure esberlades les muralles
barcelonines el 1714, també s'aca-
bà i potser per sempre més la ni-
çaga dels catalans, creients en l'efi-
càcia de l'heroisme.

Feia temps que els butiflers,
amics i a sòu de la gent de po-
nent, furgaven descatalanitzant a
la nostra terra. Els domenyadors
de pobles, han portat sempre a la
una mà el fuet i a l'altra l'etern
bossot per pagar als jueus.

Les lluites per canvi d'amo, han
costat sempre rius de sang al po-
ble, i per si havia d'ésser Carles o
Felip, fidels els catalans al pacte
de Génova del 1705, i a la raó i
justícia, comprometeren l'esdeve-
nir de Catalunya al defensar el
dret que tenia l'arxiduc i plantar
cara a les ruïnes ivrigues de Lluís
XIV i del papa Ignocenci XII, pa-
trocinadors de Felip d'Anjou nét
del primer, i donant-se compte els
nostres de que s'hi jugaven quel-
com més que'ls nom de l'amo, se
disposaren al sacrifici, i la guerra
abrandà nostre país.

Els exèrcits junts del d'Anjou i
de son avi el poderós, s'abocaren
a Catalunya fins que'ls den Ber-
wick després d'un llarg setí, en-
traren a la capital catalana. El cap
del general català en Moragas fou
penjat dins d'un gabiot a la mura-
lla de mar; el general Villarroel fe-
rit i presoner anà a morir a un
castell; l'heroi quete de la Corone-
la en Rafel de Casanova mal ferit
el dia 11 de setembre, dia de l'as-
salt, se feu passar per mort, men-
tres cercava en la cort d'Austria,
caritat d'aculliment... Els vencedors
petjaven casa nostra, la roja
barretina signé un cop més trepit-

jada, escarnits els pactes fets... si-
guérem tractats, com ho són sem-
pre els vençuts per la força de les
armes; cóm? suara mateix vos ho
contaria la pobre Bèlgica!

Fracasaren després els intents
aprop del rei d'Anglaterra, per eri-
gir Catalunya en república inde-
pendent. Els butiflers eren els més.

Consagrar de quant en quant,
un dia a recordar les gestes his-
tòriques, no és lirisme, perquè co-
nèixer el nostre passat, amonça i
enforteix. Els altres dies de l'any,
que són molts, cal, però, laborar
amb constància per esquinçar el
vel que tapa els ulls dels encara
cecs, i aixecant l'esguard vers pre-
tèrites heroicitats, mostrar-los-hi la
visió d'un esdevenidor enlluerna-
dor, de belles clarors...

Encomanem-los-hi la noble fre-
tura de fer conèixer Catalunya al
món, no amb les arcaïques impe-
dimentes dels temps passats que
no han de tornar; habillada a la
moderna, enriquit el seu intel·lec-
te d'idealitats ben humanes, enno-
blidores i progressives que aixís
esdevindrà aquesta terra lleal i fe-
rrenya, la dels homes lliures, doncs
els drets dels homes són més sa-
grats que ls de la mateixa terra.

Com la de Machbet, planen a
l'entorn nostre les ombres del pas-
sat, les llurs sinestres figures bran-
den el fuet i mostren el bossot
temptador. Mentre les ombres
perdurin serem ço que som, i no
lo que volem ésser.

Avui esmersem l'enginy nostre,
en devorar-nos nos amb nos, i
amb suïcida inconciència, insen-
sats o folls, estalviem la feina dels
butiflers.

*Amarada per la lluna,
montanya de Montserrat,
te sembles l'immensa plana
d'un foc-follet encantat.
Foc-Follet d'un cementiri
qu'és Catalunya al plegat;
on fan de verms tots los homes
i el mort és sa llibertat.*

Aixís canta ara el poeta al pul-
sar la lira patriòtica; resem quoti-

dianament el seu cant, i apressem-
nos perquè'l mestre, el gran Gui-
merà, pugui escriure un altre vers,
més esperançador que'l transcrit.

Tinguem l'ambició de fer-li es-
criure un nou vers, que la veu
dels poetes encomana més herois-
me als homes, que'l mateix clarí
de guerra.

J. GRANT i SALA.

Barcelona 4-9-16.

¡Amunt els cors!

Remembrant jornades tristes
també s'esplaien els cors;
quant la fe no'ls abandona,
quant no'ls manca l'il·lusió.

Quant un poble com el nostre
remembra sos passats jorns,
és que li resta esperança
pel seu esdevenidor.

Es que'ls perills i amenaces
que'l volten per tot l'entorn,
l'esperit de la seva raça
no li han aixafat del tot.

Remembrem-les les jornades
sien tristes o de goig;
glorifiquem-la la Patria
catalana, a munt els cors!

JOAQUIM DELCLÓS i DOLS.

Barcelona 11 setembre 1916.

Un altre onze de setembre

«Poc després, per ordre de
Felip V, eren cremades per mà
del butxí les llibertats de Ca-
talunya, les banderes de Santa
Eulalia i de Sant Jordi i dels
gremis que formaven les com-
panyes de La Coronela, essent
abolides les llibertats de Cata-
lunya, pel decret de Nova Plan-
ta». (Historia de la guerra de
sucessió a Catalunya.)

... i hem passat un any més, que en-
sumen 202, des d'aquell onze de se-
tembre en que la capital de Catalunya
assetjada per les tropes franco-espà-
nyoles capitulà amb la promesa d'ésser
respectades les vides dels catalans.

Malgrat aquesta promesa, els prin-
cipals capdells de l'exèrcit català foren
deportats i empresonats sense que mai
més s'hagi sapigut res d'ells... i l'arbre
de la llibertat de Catalunya, quedà
agregat arrán de terra i sens la sava

que li donava vida, i els catalans de
totes les generacions hem vist com la
destral del centralisme ha anat fent
caure les branques, deixant-lo despu-
llat del tot, i fet un soc erm, mort amb
apariència però viu del cor; aixís, com
si damunt d'ell una nevada que no's
fón mai, no el deixés florir tots els
anys com als altres arbres del nostre
camp, que d'allavors encà han florit
202 vegades.

I els catalans que'ns hem donat
compte que'n som de catalans, anem
comemorant cada any aquesta data,
memorant, commemorant, anem pas-
sant la nostra vida; només que agu-
nant el caliu del amor patri.

En la actual guerra que trasbalsa
quasi tota l'Europa, nosaltres ens es-
tem tant neutrals que talment sembla-
que no siguem ni al món; quan la
pau arribi veurem una florida de po-
bles, un despertar de nacionalitats;
sentirem tocar a gloria en tants altres
pobles que fins ens donarem vergonya
de no ésser-hi al món, i l'any que ve
podrem tornar a commemorar la nos-
tra ensorrada mentre's els altres més
afortunats commemoraran ja la seva
resurrecció.

Catalunya, però, té en el front de
l'exèrcit francès qui ara lluita per a
salvar a la llatinitat de l'invasió teuto-
na, un bon contingent d'homes que
ofereixen la sang i la vida per la cau-
sa de la llibertat.

Heu's aquí uns nous herois a afegir
als que Catalunya té deure de gratitud,
car fan més, molt més, per la cau a
nostra, aqueixa legió d'abnegats que
amb tot el seu desinterés han sumat el
seu esforç al dels defensors del dret i
de la llibertat, que tots els que des
d'aquí lluitem amb la ploma i l'inteli-
gència al servei de la mateixa causa.

En aquesta data que tots els anys els
catalanistes la dediquem a recordar
als herois del 1714, plaume fer ofrena
d'un grat record als catalans que amb
els seus pits deturen el foc i el plom
germànic, avençada de l'inquisició mo-
derna que s'acostava.

ESTEVE MASAGUE.

Escoles catalanes! Professors catalans!

Els defensors de la terra

Cert és que els catalans del 1714 co-
meteren l'error greufíssim de decantar
llurs simpaties vers la causa que tenia

per cap l'arxiduc Carles d'Austria
que, en aquells temps, representava un
sentit molt més antiprogressiu que no
l'esperit que animava els homes que
Felip d'Anjou—fill del poble que feu
la gran revolució—capitanejava. Mes
també és cert—dons fins historiadors
espanyols ho afirmen, fonamentant-se
en documents de la época que existeixen—
que, quan els al·ludits catalans,
a les darreries del setge, obiraren la
impossibilitat de que triomfés la causa
de l'arxiduc—entre altres raons, per-
què aquest havia renunciat els seus

oferiren a Felip V acatar-lo com a rei,
si ell se comprometia a respectar els
atributs determinants de la migrada
llibertat jurídica que encare gaudia
Catalunya.

Fou únicament la guspira de consci-
ència nacional que restava encare a
l'ànima d'aquells ascendants nostres
el que, davant les repetides negatives
expressades per Felip V, i els segü-
dors seus, a ses demandes de manteni-
ment d'aquells atributs, els mogué a
prolongar la lluita, més que per a evi-
tar que els fossin arrabacats, per a di-
mostrar al món sencer i a les genera-
cions futures l'amor que pels esmen-
tats atributs sentien.

Aquells catalans, per les seves cul-
pes, no conseguiren salvar les institu-
cions que defensaven i emparaven la
llibertat de la terra; per tal de demo-
strar a presents i devenidors que llur
esperit no restava sotsmés amb la sot-
missió jurídica de Catalunya, que als
seus pits s'hi removia una aversió
profunda vers el poble que el tirà re-
presentava, les circumstàncies deter-
minaren que aqueixa demostració so-
lament la podien fer a costa de llur
sang; i amb la sang vessada es reivin-
dicaren.

No-gens menys, ja s'ho pensaven
els homes de la terra opressora que la
generació caiguda en aquell 11 de Se-
tembre els avorria per sempre, però
confiaven que, valent-se de les facul-
tats que la detenció de la sobirania
de Catalunya els otorgava; consegu-
rien que els descendents d'aquells que
encara foren catalans canviarien aque-
lla en càlida identificació. I s'ha de
confessar, perquè és cert, perquè és
una dolorosa realitat, que si aquella
assimilació—la castellanització de Ca-
talunya—no l'han conseguit, han con-
seguit, sí, la desnacionalització de la
nostra terra; han conseguit, sí, arran-
car del cor dels catalans aquella justí-
ciera i justificada aversió; han conse-

guil, sí, que perdurés, encare, la realitat que plasmà el poeta quan digué:

caigueren les muralles,
tombaren els portals,
i agermanats s'apleguen
els propis i els estranys.

i han conseguit que els propis no poguessin aixecar els parpres i veure

ben alta
la gabia amb el reclam
i els aucells, com sempre,
que el piquen, tot volant.

Cóm l'han conseguit la desnacionalització de Catalunya? Cóm l'han conseguit l'esclavatge espiritual de la nostra terra?

Han reixit els desitgs séus, perquè han seguit un camí que fatalment devia portar-los a la victòria. Han reixit en els séus propòsits desnacionalitzadors, perquè han agafat els catalans i, en el període de la vida en que els séus esperits estaven encare orfes de tota noció intel·lectual i, per aixó, tenien la propietat d'assimilar-se més pregonament les idees que se'ls inculcaven, els han imbuit principis negadors de l'esperit i el sentiment de la nació.

I—ho hem dit ja altres vegades,—si aquells catalans no han afirmat pale-sament la patria que es va treballar perquè afressin, si no s'han castellanitzat del tot, és degut a que, en ensems que, a la escola, rebien impulsos castellanitzadors, rebien també, influències catalanitzadores dins de la família, dins de la societat.

Foren els homes de més accentuat esperit innovador—que, a tots els pobles, en tots els temps, han estat una minoria—els primers que, d'una manera molt feble encara, es rebel·laren contra la faicó d'ésser desnacionalitzada que aquells principis, infundits a la escola castellana els uns i a la família els altres, determinaven. Foren els homes de naturalesa progressiva, reformadora, els primers que es lluraren de l'esclavatge espiritual que aquella cultura rebuda suposava, i començaren a reconstruir l'enrunat edifici de la nostra nacionalitat.

Aquesta incipient catalanitat s'encomanà bentost als homes que els seguien en ésser també rebels a tot el que representa sotsmissió, i una nova allau de compatriotes nostres anà a augmentar el rengle dels reivindicadors. Com més feble és l'esperit renovador en els homes, més gran ha d'ésser l'ajuda que aquest esperit, per a triomfar, ha de rebre. I, així, al cap de més de mig segle de deixondiment de la consciència nacional, aquella minoria de compatriotes nostres la idiosincrasia dels quals és més o menys reformadora és la que constitueix el nacionalisme català. Però les immenses falanges de catalans que han existit, existeixen i existirán d'esperit aferrat a la tradició, de naturalesa arrapada a la educació castellana rebuda, aqueixa majoria del nostre poble continúa i continuarà desnacionalitzada, prosseguirà éssent encare una majoria de sense patries.

Per a nacionalitzar aquesta gent cal fer un esforç considerabilíssim. Un esforç de qualitat igual, però de quantitat molt més grossa que el que es va exercir per a desnacionalitzar-la. L'esforç que suposa el que tots els catalans rebim, d'ara en avant, una instrucció i una educació sadollades d'un fort esperit català.

Les circumstancies determinaren, en 1714, que l'únic que podien fer per a servir la patria els catalans fos vessar la sang; les circumstancies actuals determinen que la única faicó de servir-la, de treballar per a tornar-li la consciència nacional, és fomentar, directament o indirectament, des de les corporacions de caràcter públic, o des de les entitats de caràcter privat, l'ensenyament català.

R. RÀFOLS i CAMÍ.

Joventut Nacionalista Republicana

Gran aconteximent
Avui tarda i nit, al Foment Republicà Nacionalista
Audicions de Sardanes
Per l'Orquestra-cobla LA PRINCIPAL (antiga «Ser-rafins del Baix Montseny»), d'Arbucies (Girona)

TARDA, A LES 5
AUDICIÓ DE SARDANES

«Flor de rosella»... Lleonsí
«Anyorament»... Vallespir
«L'aviram»... Villaró
«Plany d'una Verge»... M. Serra
«La missa del gall»... Vicens

NIT, A LES 10
GRAN BALL, intercalats en els quals es punte-jaran les SARDANES

«Galindaines»... J. Serra
«La font de la canya»... Vicens

RETALLS i
COMENTARIS

D'un article den J. Rodergas Calvell:

«Era un poble, que per segles visqué una vida gloriosa de llibertat, que dictà lleis al món, no imposant-les per la força, sinó que eren copiades pels altres pobles per la llur equitat; que pel caràcter dels seus habitants, si bé respectuosos amb les costums i fidels a lo institut, poc amics d'ésser sotmesos, merescué d'un de tos reis el que li digué que era el poble pus lliure de la

Estats igualment opressors, juntant els llurs exèrcits, el vencéren per la força de les armes i aquella patria, considerada com la més lliure, sofrí la més tirànica de les opressions per part d'aquells lladres de pobles.

Els patriotes vençuts tingueren que amagar l'espasa amb que lluitaven, perquè fins la ganiveta de llescar el pá, els manaven tinguessin fermada al costat de la taula.

Aquell Estat triomfà una volta més, car comprengué que aquells selectes sentien les mateixes miseries que senten molts homes i satisfé algun dels desitjos que particularment sentíen en compensació de no satisfer-los-hi col·lectivament, i lográ que s'enconessin els uns contra els altres, retraient-los tot lo que, encare que incidental, sabien que'ls separava.

I jorn vingué que en aquella festa dels Jocs Florals ja s'hi cantava tot, tot, menys la Patria, que'ls premisses que s'oferien per a lloar-la, restaven deserts... Els bons patriotes que si bé no servien per cooperar en els Jocs, sentien l'amor patri amb més intensitat que aquell aplec de selectes que'ls organitzaven, creien que potser era que tothom tenia ja plena consciència de la seva dignitat i que no hi calien aquells romanticismes, i com d'altra part els agravis dels detentadors de la seva llibertat, lluny de mimbar, creixien, car cada dia els en venien de nous, els bons patriotes escoltaven amb atenció tota remor que del carrer vingués, esperant a cada moment, que si la ploma vagaba, era potser que s'havia pensat en medis que donguessin resultat més prompte, i la remor que'ls arribava era la de la discòrdia més completa dintre l'estol patriòtic, la baralla encesa entre els compatriotes, l'insult i l'injúria entre antics companys fets allavors norma de bell parlar...

...I per llarguíssims anys aquella patria va restar irredempta.»

De «El Poble Català», d'ahir:

«L'onze de setembre! Record aco-rador. L'onze de setembre és una dada, una unitat en el rellotge d'arena que va comptant els anys que la Patria no viu la seva vida. L'onze de setembre, avui, encare vol dir que'ls pobles no són lliures; que les guerres i amb elles les tirànies, encare no són acabades, i que l'internacionalisme per federació de nacionalitats naturals està un xic lluny d'ésser l'organització de l'Univers, car avui, a l'onze de setembre, veureu una Bèlgica i una Serbia invadida, una Armènia immolada a dignes menes de salvatisme, una Polònia, una Ukrània, una Lituània, una Finlàndia i una Irlanda sangonejant sos pits, sense que a llurs festes hi brilli la corona de la propia sobirania nacional.»

Per nosaltres, en fi, l'onze de setembre, avui, vol dir un any més sense que la Patria hagi assolit la plenitud de sa personalitat jurídica dins el concert de les nacionalitats naturals, sense que a la Patria li hagin sigut restituïdes les degradacions de llibertat que li inferí l'espasa vencedora i l'espasa despòtica, que no tenien altres raons que llur brutalitat i despotisme.

Commemorem-lo, catalans, l'onze de setembre. Però no'l commemorem pas d'esma. Commemorem-lo amb l'angunia dins el pit, amb les mans crispades, amb el desig al cervell i amb la plena voluntat de que nostre esforç per la Patria, sigui equivalent al que simbolitza. En Rafel Casanova, la bandera damunt el pit i l'esguart enlaire i de cara al blau de la gloria que perpetua l'existència o el record de les coses dignes.»

De «La Nació», d'abans d'ahir:

Aquelles aclamacions a la llibertat que el dia 11 de Setembre de 1714 s'aixecaven d'entre l'agonia de la ciutat vençuda per la força brutal dels exèrcits, com el clam d'una vitalitat que no es resignava a morir, i, en caure trocejada, ungia la terra sangonant amb el crisma simbolitzador d'una vida nova i llunyana, encare no han sigut oïdes de tots els catalans d'avui, ni enteses de tots dels que tot just les han oïdes. Demà passat, no tots els catalans rendiran tribut al record històric, que representa la obstinació de la nació a defensar la seva vida; més, dels que li rendiran tribut, quants pocs sabrán respondre a consciència a aquell crit. Quants pocs acceptarien resoltament

tot el que un *Visca la Llibertat!* representa en els moments d'ara de la vida del món, que totes les lliberacions duen inclosa una trascendència social tan immensa! Encare aquest crit, per alguns, és tan sols un ressó de furies anticastellanes, que de cap manera s'han de desterrar perquè representen el gest de la personalitat catalana que s'espoisa el pòsit de dos segles de servitut inconscient, però que de cap manera poden representar la total significació d'aquell anhel lliberador, que té arrels més pregonas i aspiracions més altes.

Nosaltres nacionalistes-socialistes de Catalunya, no clamarem solament contra la tirania castellana, sinó contra totes les tirànies que torturen la vida catalana. Pensarem que Catalunya no és sols la pagesia bosquerola que entre la pau dels conreus sent la dominació estranya com una mena de engoixa que gravita pesadament damunt de la puresa de l'aire, sino que Catalunya és també les gents de la ciutat que pateixen sèt de justícia.

Pensarem que elles són la ciutat viva i són l'element sempre renovat de la nacionalitat eterna; i, en defensa de aquesta ciutat inquieta, armarem el nostre seny i el nostre braç, a imatge fidel, transportada als nostres temps, dels qui, en seguiment den Rafel Casanova, ara fa dos segles, des del baluart del Portal Nou, defensaven la ciutat, de les escamessees borbòniques.»

L'onze de setembre

La Joventut Nacionalista Republicana d'aquesta, amb motiu de l'onze de setembre, enviarà demà a Barcelona un hermós pomell de flors naturals lligades amb cinta dels colors nacionals, com a ofrena als herois defensors de Catalunya, que el dia 11 de Setembre de 1714:

Dit pomell de flors, que avui cap al tard estarà exposat en els aparadors de «Las Américas», serà dipositat al peu del monument den Rafel de Casanovas, darrer Conceller en Cap de Barcelona.

Com altres anys, el pròxim dia 11 serà portada al peu del monument del marre defensor de nostres perdudes llibertats, Rafel Casanova, una artística corona que des de Iquique (Xile), li dediquen un grup d'entusiastes catalans.

Com a bona prova de lo molt que senten per nostra patria, cal fer constar que han enviat a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana una quantitat per a cooperar al fi que persegueix la dita associació.

El grup de catalans que de tan llunyanes terres es recorda de la seva patria són: en Emili Batlle, Joan Cordoni, Genís Mayalás, Joan Martori, Gil Martí, Josep Millás, Miquel Prà, Anfos Ravellat, F. Roca Ribas, Pons Roca Gibert, Francesc Robert, Cristófol Rubio, Marcell Soler, Albert Salvadó, Joan Torrents, Antoni Torrents, Vicents Vernet, Nicolau Vilaplana, Francesc Recasens.

Llegim en un confrare barceloní que regna un entusiasme molt falaguer per assistir, avui, diumenge, a la funció patriòtica que en commemoració de l'aniversari del 11 de setembre de 1714, tindrà lloc al Teatre Espanyol, organitzada pel Centre «La Tralla» del districte II. Composa el programa de la dita funció el drama en tres actes de A. Ferrer i Codina «Un quèfe de la Coronela» i el monòleg de l'insigne dramaturg en Angel Guimerà «Mestre Olaguers».

A més, en els entreactes es cantarà «L'Emigrant» i es recitarà «La llengua trocejada» den Frederic Rahola.

Del Centre de Lectura

S'han circulat invitacions per a la conferència que el proper dissabte donarà en el saló-teatre d'aquest Centre nostre il·lustre paisà doctor don Josep Codina i Castellví.

Dit acte promel revestir caracters de solemnitat científica.

Prossegueixen les gestions per a establir, en el curs que va a començar, ensenyances propies per a la dependència mercantil. Existeix el propòsit de que el programa de dites ensenyances el formin les assignatures d'Aritmètica i Càlcul Mercantil, Geografia Comercial, Pràctiques d'escriptori, Idiomes (anglès, italià, francès i esperanto), Mecanografia, Taquigrafia, etc.

La Secció de música organitzarà també classes de solfeig i piano.

L'empresa arrendataria del teatre d'aquest Centre ha encarregat la formació de Companyia per a la pròxima temporada, al distingit primer-actor don Joaquim Viñas.

Són en bon nombre el senyors socis que s'han inscrit per a suplemente de cuota.

La Secció Excursionista està procedint a la classificació dels components del Museu d'Historia Natural.

Les classes de gimnàs començaran el dia 1 del proper octubre.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Continúa desenrotllant-se la batalla del Somme amb alternatives de major o menor intensitat. L'artilleria d'una i altra part, especialment al nord del riu, ha jugat principal paper en la darrera jornada. Al sud del Somme, els francesos han ocupat varis troços de trinxeres, a l'oest de Be ny.

També a la dreta del Mosa han progressat les tropes franceses, a jutjar per lo que diu el comunicat alemany.

Les darreres noves oficials d'origen francès comuniquen un nou avanç de les tropes franceses en Vermandovilers (sud del Somme) i al sudest de Thiamont, regió de Verdún.

Cap al nord del fort de Souville els alemanys han perdut terreny.

Els italians, segons el parte oficial, han pres algunes trinxeres en el sector de Travenanées.

L'estació anglesa de Poldhu comunica que les tropes austro-germàniques del general Bothmer, s'han retirat sis milles en alguns punts i fins a deu en altres, davant la presió dels exèrcits russos. Aquesta notícia es refereix a les operacions del nordest de Lemberg.

Dels fronts romanés i macedoní no hi ha notícies.

De Sport

FUT-BOL

«Copa i medalles Soler»

Ja anunciavem en la edició del dimars d'aquesta setmana la vinguda dels equips «Vilafranca» i «Racing» de Sitges per a jugar en terreny deportista el primer encontre del concurs «Copa i medalles Soler».

L'equip vilafranquí és ja conegut de nostres aficionats puig ha vingut a lluitar contra el «Deportiu» tres vegades. Té en ses files quiscún jugador

bastant bonet: el porter Grases, Cuscó, Paulino, Arnet... En sos entrenaments per a vindre altra volta a Reus amb motiu d'aquest concurs guanyà un partit al «Vendrell».

El «Racing» no és pas tan bó com l'altre equip de la mateixa població «Athletic». Aquest ha guanyat al que serà breument nostre hoste, sempre amb una diferència amb menys de dos gols. Del «Racing» sobresurten mestres, Usada, López.

Sembla que el partit aqueix va a resultar igualat com interessant, i que cridarà l'atenció dels futbolistes locals ja que molt rares vegades hem vist jugar a Reus dos equips forasters, sense l'intervenció d'un reusenc.

El següent diumenge se jugarà l'altre semifinal entre el «Vilanova» i el «C. Deportiu».

El «Vilanova» va empatar a dos, no fa molt temps, amb l'«Athletic» mencionat i perdé per 3 a 1 contra una selecció del «Barcelona» en la que hi figuraven Reguera, Boix, Viñals, Carbonell, Cabeza, Arias, etc. D'aquí pot deduirse la valúia de l'equip «Vilanova» i fer quiscún vaticini referent als resultats.

Sabem que al «Deportiu» li serà necessari presentar un equip un xic diferent del que ara presentava. Cert, cert, no se sab res.

Els guanyadors d'ambdós dies deurán jugar la final, el partit definitiu, el que proclami guanyador, l'altre diumenge dia 24. Si hi hagués empat o empats deurien repetir-se els partits aquestos.

**

Unànimament, pels deportistes reusencs, ha sigut comentat amb paraules d'elogi i agrament el bell gest del senyor Soler.

La copa i les medalles son una fidel revelació del bon gust de son oferidor.

No ha sigut culpa del «Deportiu», el organitzador del concurs, si a la seva crida que particularment feu a bastants equips barcelonins i a quiscún altre de nostre província, no han acudit més equips dels tres apuntats. Es que les justes condicions establertes no són de tota conformitat amb l'estat econòmic dels equips barcelonins, per aixó no és presenten. I per cert que el club quin equip guanyi la copa augmentarà sa col·lecció amb un hermosíssim exemplar.

Si aquest concurs se transformés en challenge anual sense cap dubte que'ls següents anys pendria molt més renom, el que es mereix el procedir del senyor Soler; ara, malgrat els esforços i bona voluntat del «Deportiu», no passarà d'una mitjanesa, cal confessar-ho, cosa que tots verament sentim.

Jugada en forma de challenge, repetitxo, molt més relleu adquiriria i no fora tan fàcil que ens olvidessim del senyor Soler...

S. SEDÓ.

va l'eminent compositor Amadeu Vives, la veïllada transcorregué en mig de viu entusiasme que no minvá un sol moment, essent repetidament i entusiasmicament aplaudits tots els parlaments.

Comensá la festa amb la lectura de l'acta de la sessió de constitució de l'Orfeó, manifestant el president senyor Moragas, que tal com s'havia fet al matí a la sessió que la Junta Directiva havia celebrat a la mateixa hora que aquella, es llegiria aquest valió document i la llista dels socis fundadors de l'Associació, en homenatge an aquells catalans que 25 anys enera es reuniren per a fer art i patria.

A l'aixecar-se el secretari senyor Roca Mora per a donar lectura a dita acta, el públic en pes s'alçá, escoltant respetuosament la relació d'aquella memorable sessió, esclatant en espontani aplaudiment al final i al sentir el paragraf referent a l'acord de que fos el catalá el llenguatge oficial de l'Orfeó, malgrat l'impugnació d'un soci qui, per no estar-hi conforme, es retirá de la Junta.

A continuació el senyor Moragas feu un bell discurs durant el qual, amb galana frase, enumerá i glosá les principals gestes de nostra primera entitat musical, acabant la seva oració, després de dedicar un afectuós record als fundadors, protectors i choristes i a tots els qui han contribuít a l'obra de l'Orfeó Catalá, pregant als socis joves que no desmain en la tasca empresa en aquesta vinticinquena fins a copar la total consecució dels ideals d'art i de patria que informen la institució. Grans aplaudiments coronaren el discurs del President, renuanc-se més fermes encara, a l'acabar d'executar la Secció coral «El Cant de la Senyera».

Seguidament s'aixecá el mestre Vives pronunciant bellíssimes paraules; fent-ho després el mestre Millet, els parlaments dels quals publicarem en una edició pròxima, en l'impossibilitat material de fer-ho en la present. No cal dir que foren entusiasmicament ovacionats.

Finalitzá la primera part de la festa amb la lectura de la formosa poesia «La filla del cel» del senyor Rocamora, dedicada a l'Orfeó Catalá en ses noces de plata i amb l'acord, pres per aclamació d'enviar un telegrama de salutació al president de l'entitat, en Joaquim Cabot, qui no pogué presidir la veïllada per trobar-se fora de Barcelona.

Després es cantá amb vibrant veu i veritable emoció l'himne nacional «Els Segadors», essent coronat per una llarga ovació i aclamacions a Catalunya, l'Orfeó, En Millet, etc., etc.

En obsequi als socis, la Junta feu tocar sardanes, que duraren tota la segona part, ballant-se fins ben tard la nostra formosa dansa, qual interpretació aná a càrrec de la cobla «La Principal Barcelonina».

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 9 setembre de 1916

Naixements

Mercé Palau Sedó.—Francisco Torroja Casas.—Aurora Arráez Juan.—Josep Maria Munné Sentís.

Defuncions

Engracia Guasch Borrell, 83 anys, Sant Gaietà, 4.—María Doménech Benet, 11 anys, Cervantes, 9.

Matrimonis

Cap.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	750.5	748.6
Sol.	31.2	
OMBRAS	28.5	
TERMOMETRE		
Sol.		
OMBRAS	15.8	
PSICROMETRE		
Termómetro sec.	22.0	27.0
Idem humit.	16.0	16.0
Humitat relativa de l'aire.	53.6	31.5
Tensió del vapor acúos.	10.5	8.3
ANEMOMETRE		
Direcció del vent.	N O	O
Velocitat del vent.	327	122
Pluviómetro.		
Evaporímetre.	4.3	4.2
Estat del cel.	Ras	Ras

Com anunciem en altre lloc i amb motiu de l'aniversari del 11 de setembre de 1714, avui hi haurá una audició de sardanes en la sala d'actes del Foment Republicá Nacionalista.

L'extracte de la sessió que anit celebrá nostra Excm. Corporació municipal el publicarem en el nombre pròxim.

Hi ha molt d'interés per presenciar el partit de fut-bol del Concurs Regional que aquesta tarda, a les tres, tindrà lloc al camp que l'«Club Sportiu» posseeix al camí de Salou, entre'ls primers equips de Vilafranca i Sitges.

Ahir al matí, a quarts de dotze, se calá foc a la casa núm. 10 del carrer Puvill Oriol, essent sofocat pels veíns i agents de l'autoritat.

L'Agrupació Horaci está portant a cap els treballs preparatoris per a la celebració d'una festa necrològica amb motiu del XVIII aniversari de la mort del malaguanyat poeta reusenc en Marius Ferré Sagarra.

Per a donar major solemnitat a l'acte que se celebri, la Comissió organitzadora ha convocat a altres elements a una reunió magna que tindrà lloc en el local d'estiu de la societat La Palma la nit del proper dijous.

En aquesta reunió, en la que se'ns ha reservat un lloc, acordarà el programa i la fetxa.

El governador civil dirigeix una circular als alcaldes, ordenant que abans del dia 12 de l'actual remetin una relació jurada de les associacions existents en sos pobles respectius, fent extensives als secretaris la responsabilitat del compliment d'una ordre.

Avui hi haurá sessions de cine en el Teatre Fortuny, Kursaal, Sala Reus i Teatre Circo.

Pels dependents de l'autoritat han sigut expulsats quatre captaires que's dedicaven a pidolar pels pisos de les cases.

El doctor Mercader, de retorn de l'estiu, s'ha encarregat novament del seu Consultori de malalties dels ulls, arrayal alt de Jesús, 26. Reus.

A Querol se declará un incendi en una finca propietat de don Magí Boada, cremant-se cinquanta jornals de mont baix, 4.000 ins.llenyers i 8.000 de joves.

Altre incendi en la montanya «Poble», de Vimodí, destruí 15 hectáries de mont baix i alzinar.

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA. - REUS

El proper dissabte dia 16 de setembre, a les deu de la nit, organitzada per la AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA hi haurá al Teatre Circo una conferencia sobre l'interessant tema:

GUERRA A LES MOSQUES

amb projeccions cinematogràfiques, pel doctor Josep Agell i Agell, director del Laboratori Provincial d'Hygiene de Barcelona.

En el teatre de la societat La Palma aquesta nit s'hi representarán les sardanes «Carceleras» i «Lo somni de la Ignocencia».

La veïllada acabarà amb el ball reunió de costum.

Comuniquen de Castelló que prop del baixador d'Alcanar, en la línia de Valencia a Tarragona, ans d'ahir a la matinada toparen dos trens de mercaderies, resultant morts un maquinista i un individu que viatjava en un dels trens, ferits de gravetat dos moços de tren i lleus dos fogainers.

El material ha sofert grans desperfectes i ha quedat interceptada la via.

La veïna d'aquesta ciutat Josepa Masó Gasol, de 68 anys d'edat, ans d'ahir, a les sis de la tarda, per temor a que l'agafés el tren correu de Lleida se llençá precipitadament fora de la línia, per on caminava, caiguent en un terraplí i quedant sense sentits.

En una camilla de la Creu Roja fou traslladada a l'hospital.

La guardia civil de Selva del Camp comunica que en la masia Piñero se suicidá Jaume Vallverdú, disparant-se un tret d'escopeta sota les barres. El suïcida tenia quelcom pertorbades ses facultats mentals.

Per la Comissió mixta de reclutament ha sigut remesa al ministre de la Guerra la classificació definitiva dels minyons de l'actual reemplaç, resultant que la caixa de Tarragona tingué 1.713 allistats dels quals 866 són soldats útils i la caixa de Tortosa 1.775, allistats i d'ells 1.170 soldats útils.

Xoriso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocinu escullides i fresques

De venda: 9111 1101

Viuda de J. Socías, carrer Vilad

En la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, durant la pròxima setmana, se trobará de torn el vis-president de sa Junta de Patronat, don Joaquim Piñol.

El veí de Valls Salvador Vallverdú ha sigut trobat penjat d'un oliver en la Font del Pi, terme de Rojals.

La senyora esposa de nostre estimat amic particular don Francesc Torroja ha deslliurat amb tota felicitat un robust nen.

Rebi el felix matrimoni nostra enhorabona.

En el Club Gimnástic de Tarragona ha quedat oberta l'inscripció per al festival Atléctic que tindrà lloc el dia 23 amb motiu de la festa major.

En aquest concurs s'adjudicarán els campionats atlétics de la província.

Se cediran barato una màquina de moldre ametlles i altres utensilis concernents al ram de la pasteleria.

Informarán en aquesta impremta.

El Dr. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Café d'Es Anya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5. Teléfon número 78

Fa falta

Dependent i Aprent

per a un comerç de Merceria i Novetats d'aquesta.

Informarán en aquesta impremta.

Espectacles

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui Programa extraordinari. Sessions tarda i nit. Preus i hores de costum.

Teatre Circo

Sessions de cine per a aquesta nit. Espléndit programa. Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui Espléndit programa. Sessions tarda i nit. Preus i hores de costum.

Kursaal de Reus

Grans sessions de cine per a avui. Nou programa de cintes. Sessions tarda i nit. Preus i hores de costum.

Comercial

Moviment del port de Tarragona

Datos facilitats per l'Agencia Fabregas

Anunci de sortides de vaixells

Dia 8.—«C. Sorni» per a Ribera, Génova i Liorna; consignatari, Musolas.

Dia 8.—«Leda» per a Holanda; consignatari, Ferrer.

Dia 11.—«Iberia» per a Suecia; consignatari, Boada.

Dia 11.—«Arana» per a Londres; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 20.—«Cairndhu» per a Canadà (probable); consignatari, Mac-Andrews.

Dia 26.—«Asuarca» per a Nova York; consignatari, Fabregas.

RAFEL DE CASANOVA

Tot bon catalanista deu posseir-ne l'estatua PROPRIETAT EXCLUSIVA DE LA CASA

ESTEVA I C.A

Passeig de Gracia, 18.—Barcelona

Del 1 al 11 de setembre

FREUS EXCEPCIONALS De venda en la nostra botiga.

Alt 133 cm. a ptes. 60 « 40 » a « 15 Decoració bronze

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

ART I PATRIA

L'Orfeó Catalá

L'Orfeó Catalá celebrá amb gran solemnitat dimecres passat a la nit, en la Sala d'audicions del Palau de la Música Catalana, la felix data commemorativa del 25 aniversari de la fundació de l'entitat, que fou el dia 6 de setembre de 1891.

Consistí l'acte en una veïllada íntima a la qual assistí gran nombre de socis responent a l'invitació de la Junta. Presidida per aquesta, pel mestre Millet, professors i alguns dels socis fundadors, entre'ls quals s'hi compta-

CAS MES ENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, L'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisèptics i expectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprímia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals capsa.

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de la riquíssima aigua de taula.

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és legítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbonica, deliciosa de gust.

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; mineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalscentcs de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

IBARRA i C. S. en C. - Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avides, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. - Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplantant solament 14 dies en el viatge. - S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb trasbord al vapor Luarca núm. 3 i per la Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Denia i d'Anzino».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Spbre.	7	Vapor Cabo Roca
"	14	" Corona
"	21	" Oropesa
"	28	" Peñas

Per a Cette i Marsella

Spbre.	8	Vapor Cabo Oropesa
"	15	" Peñas
"	22	" San Vicente
"	29	" San Sebastian

NOVA LAMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia lluminica. -- Consum veritat. Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texido. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. - PROP DE LES RAMBLES

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.ºn, 1.ª REUS

Ferrocarrils

Servei de trens que regala des de 1 de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03	per Vilanova; arriba 8'48 m
>	> Vilafranca; > 9'38
>	> 7'25 > 9'23 e
>	> 8'49 > 13'27 m
>	> 14'13 > 17'42 c
>	> 17'16 > 21'44 o
>	> Vilafranca > 20'37
>	> 21'25 > 23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26	(trasb. Roda); arriba 9'23 m
>	> 8'33 > 10'36 r
>	> 9'20 > 12'47 c
>	> 13'00 > 16'15 o
>	> 15'23 > 19'24 m
>	> 19'49 > 21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

Surt 7'38	arriba 8'11 m
>	> 9'56 > 10'30 m
>	> 12'54 > 13'24
>	> 14'30 > 15' m
>	> 18'8 > 18'35 c
>	> 20'50 > 21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35	arriba 8'10 c
>	> 9'10 > 9'50
>	> 12'17 > 12'45 m
>	> 16'36 > 17'14 m
>	> 19'25 > 20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17	surt 9'29	arriba 10'37 m
>	> 10'41 > 11'19 > 14'44 r	
>	> 13'17 > 14'24 > 14'58 c	
>	> 16'30 > 18'57 > 19'47 m	
>	> 19'49 > 21'11 > 21'47 m	
>	> 22'01 > > 23'5 e	

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13	arriba 7'17 e
>	> 6'30 surt 7'42 > 8'39 m
>	> 7'01 > 8'43 > 10'19 m
>	> 12'17 > 13'11 > 14'03 e
>	> 17'27 > 19'12 > 20'59 m
>	> 20'14 > 20'48 > 21'20 e

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22	arriba 11'22 c
>	> 13'35 > 20'5 m
>	> 17'59 > 22'13 m
>	> 20'30 > 0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30	arriba 9'46 m
>	> 8'29 > 12'29 m
>	> 11'56 > 20'17
>	> 15 > 17'58 c

LÍNIA DE VALÈNCIA

Surten de Salóu per a València	6'11 (fins a Benicarló) - 9'18 - 11'15 - 17'7 (fins a Benicarló) - 0'2.
Arriben a Salóu de València	4'19 - 9'17 (procedent de Benicarló) - 15'45 - 18'38.

CANVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la plaça de Reus.

ESTRANGERS

Londres 90 d.	ops.	din.
Idem xeque.		
París idem.		
Berlin idem.		
Marsella vista.		
Hamburg vista.		

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal	Operat.
455	Gas Reusense	250
600	Industrial Harinera	500
615	Banco de Reus de Descuentos i Prestatamos	500
500	Obins, Electra Reusense.	500
25	Companyia Reusen-se de Tranvias, S. A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense.	500
2600	Institut P. Mata.	2500
520	Institut P. Mata.	500
160	Empresa Hidrotòrica	369'50
523'50	Obligacions Manicó-mio-Reusense.	500
	Carbuos de Teruel	500
50	Pantán Riudecanyes.	50

TARIFES

Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centimetres que ocupi	Fins a 3 cims, d'altura. De 3 a 5 Per cada ctm. més.	2'50 3'50 0'50	3'75 5'25 0'75	5'00 7'00 1'50	Pagarà a 2 pessetes per cada espai de 5 per 10 cm. que ocupi

Els remittents d'anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se nn més pagarán a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'impost del timbre a raó de 10 céntims per inserció.

SABATERIA

DE PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M. MARTÍ

Baratura - - Elegancia - - Solidesa - - Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS